

Privat initiativrätt - Planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning - SOU 2019:9

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) ser det som positivt att planintressentens medverkan i detaljplaneprocessen förtydligas, utan att den grundläggande ansvarsfördelningen mellan kommun och andra intressenter påverkas.

SKL tillstyrker utredningens förslag under förutsättning att nedanstående synpunkter beaktas.

SKL anser att om annat material än planbeskedet används i kontakterna mellan planintressenten och länsstyrelsen ska det vara skriftligt och även skickas för kännedom till kommunen.

SKL vill understryka vikten av att länsstyrelserna tillförs tillräckliga resurser för att kunna lämna yttranden inför planläggning utan att det påverkar länsstyrelsernas övriga verksamhet på ett negativt sätt.

SKL anser att det är viktigt att länsstyrelsen även på begäran av kommunen lämnar yttrande inför planläggning, trots att det inte regleras i plan- och bygglagen.

Planintressentens medverkan i detaljplaneringen

I betänkandet görs en noggrann genomgång av de rättsliga förutsättningarna kring detaljplaneläggningen, och de ramar som finns för möjligheten att överlåta uppgifter från kommunen till andra parter. Det utmynnar i förslag som förtydligar och stöder planintressentens medverkan i tidiga skeden av detaljplaneprocessen, och planintressentens möjlighet att bidra med underlagsmaterial i arbetet med att upprätta en detaljplan.

Det är redan idag mycket vanligt att detaljplaneringen baseras på privata initiativ. Ett planläggningsarbete startar ofta genom visat intresse från en eller flera byggaktörer eller fastighetsägare för planläggning av ett visst markområde. Dessa planintressenter spelar sedan en viktig roll i detaljplanearbetet och bidrar med material och underlag i samarbete med kommunen. Förslaget i betänkandet innebär att denna ordning belyses och förtydligas i lagen.

Kommunen har alltid ansvaret för processen, för de avvägningar som behöver göras och för beslutet att anta planen. Förslagen i betänkandet påverkar inte kommunens ansvar eller rådighet över detaljplaneringen.

SKL ser det som positivt att planintressentens medverkan i detaljplaneprocessen förtydligas, utan att den grundläggande ansvarsfördelningen mellan kommun och andra intressenter påverkas.

SKL tillstyrker utredningens förslag under förutsättning att nedanstående synpunkter beaktas.

Planintressentens möjlighet att inhämta yttrande från länsstyrelsen

Enligt förslaget ska planintressenten vid ett positivt planbesked kunna ges rätten av kommunen att inhämta ett yttrande från länsstyrelsen. Länsstyrelsen ska då klargöra vilket utredningsmaterial som är viktigt för att länsstyrelsen senare ska kunna ta ställning till hur detaljplanen förhåller sig till de så kallade ingripandegrunderna. Länsstyrelsens yttrande är inte bindande.

Det är viktigt att uppgifter som är av betydelse för bedömningarna i ett kommande detaljplaneärende görs tillgängliga för kommunen. Vilket underlag länsstyrelsen haft som utgångspunkt för sin bedömning behöver komma till kommunens kännedom.

SKL anser därför att om annat material än planbeskedet används i kontakterna mellan planintressenten och länsstyrelsen ska det vara skriftligt och även skickas för kännedom till kommunen.

SKL vill understryka vikten av att länsstyrelserna tillförs tillräckliga resurser för att kunna lämna yttranden inför planläggning utan att det påverkar länsstyrelsernas övriga verksamhet på ett negativt sätt.

I betänkandet finns inget förslag om regler i plan- och bygglagen som ger kommunen själv rätt att få ett sådant yttrande inför planläggning från länsstyrelsen. Det får förstås som att utredningen ansett att ordinarie förvaltningsrättsliga regler räcker för att ett sådant yttrande vid behov ska lämnas av länsstyrelsen till kommunen. Det är viktigt att både kommun och länsstyrelse görs uppmärksamma på detta så att inga tveksamheter uppstår kring kommunens rätt att själv kunna få samma information från länsstyrelsen som i det fall frågan ställs via en planintressent.

SKL anser att det är mycket viktigt att länsstyrelsen även på begäran av kommunen lämnar yttrande inför planläggning, trots att det inte regleras i plan- och bygglagen.

Förslag avseende planprogram

I betänkandet föreslås förtydliganden av lagstiftningen avseende programskedet i detaljplaneringen. SKL tillstyrker förslagen även i denna del.

Vägledning måste tas fram i samverkan med kommuner

I betänkandet föreslås att vägledning utarbetas avseende vilka planeringsunderlag som kan behöva tas fram under detaljplanearbetet.

SKL anser att det är mycket viktigt att ett sådant vägledningsarbete sker i samverkan med berörda aktörer. Det föreslås också av utredningen.

Sveriges Kommuner och Landsting

Anders Knappe
Ordförande